Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

(מאָנטאג-אויסגאבע)

דיזעס בלאט ערשיינט
צוויימאל וואָכענטליך
אונד קאָסטעט פיר:
עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 8 גולדען ע. וו.
האלביעהריג 4 „ „
פיר־טעל־ „ 2 „ „

פרעם אויסלאנד
גאנציעהריג 9 גולדען עסט. וועהר.
האלביעהריג 4 „ 50 קרייצער
פיר־טעל־ „ 2 „ 25 „

אנגאנצען
אונד זאנסטיגע פרייוואט-אנצייגען
ווערדען מיט 10 קר. פיר 6 שפאל-
טיגע שפעטיס-צייל בערעכנעט.

ווי דיזע צייטונג קאנן מא
יעדען טאג
פרענומעריען
אונד דער פרענומעראנדאָ-פרייס
בעגינגט מיט דעם עסטאנגע דעם
ערסטען בלאטעס.

דיא רעדאקציאָן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
רעסטינגאסס נו. 7.
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראַ-
ציאָנסגעלדער צו זענדען בעליעבט.
פרענומעראנדאָ-מעלדער
ערהאלטען 10% ראבאטט.

Nr. 23. זיעבענטער יאהרגאנג. פעסט, ט'ו וואדר ה'ת'ר'ל'ה. Pest, den 22. März 1875.

איז דעם אונגאריישען ריישסטאגע.

אין דער פרייטאג זיטצונג דעם אונגאריישען ריישסטאגעס האט דאס באדשעט דעם פינאנצ-מיניסטערס צור פערהאנדלונג: ביא דיזער געלעגענהייט פראגטע דער איסערסט-לינקע שי מאנ׳ז דען פינאנצמיניסטער ס ע ל ל, אב ער ניכט זיגען נייען פינאנצ-פלאן, אדער זיינע נייע פ י נ אנ צ-פ א ל י ט י ק דעם הויזע מיטטהיילען וואללע?

דערויף אנטוואָרטעטע פינאנצ-מיניסטער ס ע ל ל פאלגענדעס: ווענן דאס נייע מיניסטע-ריאום אין נייעם באדשעט פארגעלעגט העטטע, דאנן וועדע עס אויך גערעכט, פאן איהם אינען נייען פינאנצ-פלאן צו פערלאנגען, דא אבער ווייל דאס באדשעט דער פיידערען מיניסטער אנ-נעהמען מוסטע, זא קאנגען ווייר ערסט דאנן אונזע-רען נייען פינאנצ-פלאן פארלאנגען, ווענן ווייר אינזער אייגענעס נעכסט-יעהרייגעס באדשעט צור פערהאנדלונג ברינגען ווערדען. ווייר וואללען ניכט פערשפרענגען מאכען אונד זיא דאנן ניכט האלטען, ווייר וואללען ערסט פאראבייטען אונד דאנן ערסט זאגען, וואס פאן אינזערער טהעטיגקייט צו ערוואר-טען איזט. פיר הייער קאנגען ווייר אונס בלאס איין דאס שטרענגע שפארען פערלענגען אונד דאס דע-פיצט נראסטענטהיילס פאן דער איליהע אונד קלינסטענטהיילס פאן דען נייען שטיערן דערקען.

דערויף ערווידערטע שי מאנ׳ז: מיט דיע-זער אללגעמיין נעדאלטענען אונד אינפערשטענד-ליכען אנטוואָרט קאנן איך מיך ניכט צופרידען געבען, דיעזע גיבט מיר נאך קיינען איפשלוס אי-בער דיא נייע פינאנצ-פאלטיק, איך וויל איינע עהרליכע אונד איפרליכטיגע אנטוואָרט האבען; וויל דיא רעגיערונג דאס דעפיציט מיט איינער שטייער-ערהאהונג דעקען אדער איינע שטייער-ערהאהונג? עס איזט ניכט איפרליכטיג אונד עהר-ליך, ווענן מאן פאר דען וואהלען אבזטיממט פאן דער שטייער-ערהאהונג ניכט שפרעכען וואללע, אונד דאנן ערסט נאך דען וואהלען דיא שטייער-ערהאהונג טיכטיג אינפיהרען ווערדע!

איך דער איסערסט-לינקע ה ע ל פ׳ זאג-טע: איך פרייכטע מיך, דאס הייער סעלל באלד מיט דער אינפיהרונג דער אללגעמיינען איינקאמ-מענ-שטייער קאממען ווערדע, דענן פאר דיזעס מיניסטער-יעכסעל וואר הייער סעלל איין גראסער אנהענגער פאן נייטיס פאנאנצ-פלאן!

איך דיזעס פרייע דערפאהרונג פאן זייטע דער איסערסט-לינקען מוסטע נון פינאנצ-מיניסטער סעלל מיט איינער גראסען רעדע אנט-וואָרטען, וועלכע זיינען שטאנד-פונקט מלאר בע-צייכנעטע.

מיניסטער ס ע ל ל זאגטע: „גענערטעס הייז! ווייר ווערדהאלטען שאן צו מערערען מא-לען, דאס ווייר ניכט גלייך בייס ערסטען איינטרייטע אייגען איפהרליכען פינאנצ-פלאן פארלעגען קאנ-נען; ווייר זאגטען דאס ווייר אונס פארלייגען נור איך שפארען, איך אנפאנגליכע פערבעססערונג דער פערוואלטונג, אונד איך אנגאהמע דער שאן פאן דער שטייער-קאממיסיאן אנגענאממענען שטייער-געזעטצע פערלעגען ווערדען. גליכצייטיג פערשפר-בען ווייר דיא רעגעלונג דער באנק-אנגעלעגענהייט אונד דיא פערבעססערונג דעס הארעלס-פערטר-געס; מעהר קאנגטען ווייר פיר דען אנפאנג ניכט האטטע ער איינע זאלכע טרעפענדע אנטוואָרט ערטהיילט!

אים לייפ דער ווייטערען פערהאנדלונג פראג-טיי דער באראן בעלא ל י פ ט א י (פאן דער שענגעי-פארטיא) דען פינאנצ-מיניסטער, אב דענן דיא ג ע נ נ ו ו ר ט י ג ע רעגיערונג ווירקליך דיא שטאאטס-נייטיס פיר אייזע- אונד האלטען-יערקע פערקיפען אדער נור פערפאכטען וואללע? —

הערויף אנטוואָרטעטע מיניסטער ס ע ל ל: איך האבע שאן איינמאל ערקלערט, דאס ווייר איינען פראן צום פערקיפע דער שטאאטס-נייטיס אויסרבייטען ווערדען. דאמיט ווייר מיט דעם ער-לאזע דיא 153 מיללאָנען-אנלייהע צאהלען קאנגען; אבער דיעזער פראן איזט הייטע נאך ניכט פערטיג, מאן דארף זיך הייער ניכט איבערייילען אונד ניכט איבערשטירצען. אזגדערן פלאנמעסיג פארגעהען, עס איזט הייעבייא אויך פאס פערקיפע איינעס גוטעס דיא רעדע, וועלכעס איינע האלבע מיללאָן יאָר גראס איזט אונד אים זידען דעס לאנדעס לייענט אונד זיין שעטצונגס-ווערטה איזט נאך נאר ניכט פעסטגעשטעללט.

הערויף ערהאב זיך דער דעפוטירטע בעלא מ ר י א ש י (נעהאָרטע פיהרער צור לינאָ-פארטיא, ערטעט אבער צור אפפאָזיציאָן דער רעכ-טען, אדער צור שענגעי-פארטיא) אונד זאגטע: „איך האלטע דיעזעס באדשעט פיר דאס שלעכטעסטע אונד איך בין איבערצייגט, דאס זיא לאנגע מאן דיעזע ווירטשאפט ניכט עדערען ווייר, זא לאנגע ווירד קיינע בעססערונג איינטרעטען — אונד איינע זאלכע בעססערונג איזט פאן דיעזער רעגיערונג ניכט צו ערוואַרטען.“

מיניסטער ס ע ל ל האט וואהל דיעזעס איינרעד-רעכטען דעפוטירטען גוט גענאטוואָרטעט, אבער דיעזע אנטוואָרט וואר פיר מיניסטער ט י ס א נאך צו ווענג, טיסא ערהאב זיך דאהער אונד זאגטע: „נעערטעס הויז! איך וויל ניכט איך אלל דאס-יענינע אנטוואָרטען, וואס דער געעהרטע הערר דעפוטירטע מאריאשי ערוועהנטע, ווענן ער דענקט, דאס איינע נייע רעגיערונג אין דען ערסטען צייט וואכען אללע קראנקהייטען קוריען קאנגע אונד צוואר אלבע פערפאלטעטע קראנקהייטען, וועלכע אונטער איינער רעגיערונג ענטשטאנדען אינד, וועל-בע ער אינטערשטיטצט (נעמליך אונטער לייטא), זא לאהנט עס זיך נאר ניכט דער מיהע דאהיין צו אנטוואָרטען. — ווענן דער הייער דעפוטירטע דאס אייפטרעטען דער נייען רעגיערונג מיט געבוה-רענדער אויפמערקזאמקייט בעגאבטעט העטטע, דאנן העטטע ער זיך שאן אבערצייגט, דאס זיא פאר־טיערהייער נאך דען הייל-מיטטעלן זוכט. לייד-דער דאנן זיא אין צוויי א וואכען דעם ניכט אבהעל-פען, וואס אין אכט יאהרען פערדארבען וואורדע. איך וויל הייער נייעמאנדען אנקלאגען, אבער דיא פערלעער זיינד אינאמאל בעגאנגען ווערדען. אונד צוואר ניכט פאן אונס! — דער הייפטצוועק מיינער רעדע איזט אבער אים צו בעמערקען, דאס ניכט נור דיא רעגיערונג, זאנדערן אללע, וועלכע צו אוה-רער פארטיא געהאָרען, יא איינע פערבעססערונג אין דער ביזהעריגען ווירטשאפט ערוואַרטען, וואפאן הערר מ ר י א ש י דאס גענענטהייל בעהויפטען וויל.“ (דיא רעדע וואורדע מיט בייפאלל איפגענאָממען.)

פערשפרעכען. — דער הערר שימאני זאגטע, דאס ווייר פאר דען וואהלען דיא שטייערן ניכט ערהאלטען וואללען, דאס אבער נאך דען וואהלען דיא ערהאָ-הונג געוויס איינטרעטען ווירד, אונד דאס הייסט ער זיין עהרליכעס פאפרעדען. איך אונטערזוכע ניכט, וואס דער הערר דעפוטירטע פיר עהרליך האלטע, אבער וואס איך פיר עהרליך האלטע, דאס ווייס איך אונד אין דיעזער בעציעהונג וויל איך מיר פאן הערען שימאני זיינע בעצייעהונג ערטהיילען לאסען, איך האלטע עס פיר איין עהרליכעס פארגעהען, ווענן איינע רעגיערונג אפפען אויפטריטט אונד דעס לאנדע זאגט, זיא וואללע אללעס מיט גראסטעם פרייס אונד אייפער אנווענדען, אים דיא אויסגאבען דעס לאנדעס צו פערמינדערן אונד נייע איינגאהמס-קוועלען צו זוכען אונד ערסט ווענן דאס אללעס ניכט גענוגט, דיא שטייערן צו ערהאָהען. דיעזע עהר-ליכע פינאנצ-פאָליטיק מוס פיר דען אנפאנג גע-נייגן.“ —

„פיר איין עהרליכעס אונד געוויסענהאפ-טעס פארגעהען (זאגטע סעלל ווייטער) האלטע איך עס, ניכט מיט פערשפרעכונגען הערפאר־צוטרעטען, פאן וועלכען ווייר ניכט ווייסען, אב ווייר אוס שטאנדע זיין ווערדען, זיא צו האלטען, ווענן עס עמאנד ניכט גלויבט. דאס ווייר מיט עינסטעס עהר-ליכען בעשטרעבען אללעס אנווענדען ווערדען, אוס דיא אויפגעגעהלטען אנגעלעגענהייטען צו ארדנען, דאנן בישטע איך ניכט אוס זיין צוטרייען, דאס אבער פאר־ווערע איך, דאס ער אן דיא אויפריכטיגקייט מיינער בעשטרעבונגען ניכט צווייפלע. וואס נון דיא קלאגע בעטרייפט, דאס ווייר ערסט נאך דען וואה-לען מיט דער שטייער-ערהאהונג אויפטרעטען וואללען, זא וויל איך דאריין נור פאלגענדעס אנטוואָרטען:

דיא גענעהמיגטע רעגיערונג האט בייא איהרעם אנטרייטע ערקלערט, דאס זיא עטצט בלאס איינע שטייער-ערהאהונג פאן 5 מיללאָנען אנגיממט, וואס מיט ריקזיכט דארויף, דאס עטצט שאן איין טהייל דעס יאהרעס פערפלאסען איזט, אים נעכסטען יאהרע איינע גראס ערע שטייער-ערהאהונג אלס 5 מיללאָנען בעדייטט, עס ווערדען נייע שטייערן אינגעפיהרט, ווערכע ניכט זא דרינגעד זיין ווערדען — ווייר לייגען זאמט דיא שטייער-ערהאהונג ניכט אב, אונד ווייר זאגען דעס נאך איך פאר דען ריישסטאגס-וואהלען, עס איזט וואהר, דאס איך איין אנהענגער פאן נייטיס פלאן וואר אונד בין עס נאך הייטע, דא איך דער פעסטען איבערצייגונג בין, דאס מאן אהנע שטייער-ערהאהונג דאס דעפיציט ניכט דעקען ווייר; אבער בלאס פיר הייער האבע איך דיעזען פלאן אללען געלאססען אונד צוואר נור דער פארטיא-פערהייט-גונג צו לייבע. איך האבע דען פעסטען גלויבען, דאס ווענן דאס גאנצע לאנד ערהען ווייר, דאס ווייר דיא לייגען מיט דען רעכטען מיט פערזיכטען דרעפטען דאהין ארבייטען, אים אללעס מאגליכע אין דער ווירטשאפט פארצוגעהמען אונד דאס דיא דאך ניכט דאס דעפיציט דעקען קאנגען, זא ווייר דאנן דיא בעפאלקערונג זעלבסט אין איינע שטייער-ערהאהונג איינווילליגען.“

דיעזע רעדע דעס פינאנצ-מיניסטערס וואורדע מיט גראסעם בייפאללע אויפגענאממען. דער יונגע 32 אהרע אלטע מיניסטער וואר אויף דיא פראנען שימאני׳ס אונד הערפ׳ס ניכט געפאסט אונד דאך

האנף 24—26 גולד., שפיטצבארטל 18 — 21 גולד., שטראנגהאנף 27—29 גול., שטראנבארטעל 22—22,50 גול., נעריעבענער האנף 32—34 גול., נעריבע-נע באַרטל 22—24 גול., שפינגהאנף 34—38 גולדען, שוסטערהאנף 50—60 גול., ווערג 7—16 גולד.

בעטט-פעדערן. 2800 צטר. וואר-דען צוגעפירט, מיסטענס אין נאטטונגען צו 125 גולד., אונד וואורדען צו דען פריהערינגען מארקט-פרייזען פערקויפט. גוטע פלוים-נאטטונגען פאן 190—220 גול. זינד גענען פארינען מארקט אום 10 גול' געשטיגען.

דאס האדערן-(פעטצנע-) געשעפט. אין פיינען נאטטונגען זינד דיא פרייזע צוריקגעגאנגען דיא מארקט-פרייזע זינד: פרימא ווים-לינען 11—12,50 גול. פער וויינער 100 פאד. סעקונדא ווים-לינען 8½—10 גול. כאנצליא 6½—7¾. פינע-פאק 6—7. בלויע לינען 6—6½ גול. קאטטאן 2¼—2¾ גולדען אללע בוטוואללהאדערן ניכט פערלאנגט.

רוה-וואארען (פעלצ-וואארען) וואורדען וועגע הערינגעפירט. וועגען גראסען שנעע-פאללעס ווארען דיא יאגדען פערהינדערט. מאן בעצאהלט פיר עדעלמארדער 18—22½ גולד' פער פאאר. שטיינמארדער (גראסטענטהיילס פאן פאלען געקויפט) 20—22 גול. אילטיזע (פיר דייטש-לאנד געזוכט) אנפאנגס 5.75 גול' דאנן ביז 7 גול' איין פאסטען פאן 5000 שטיק פאלנישע אילטיסטע וואורדע פיר בערלין צו 6½ געקויפט. פיש-אטטערן 15—16 גולד., דאכסע 2 גול.. ווילדכאטצען 2¼ גול. פיסע 5—5¼ גול., האזענפעללע אינגאריש 33 גול. זיעבענבירגער 36 גול. פאלנישע 42 ג ל. פער 100 מיט 5 אדער 10 פערצענט.

הייטע: קוה- אונד אָכסען-הייטע 20—25 גולד. פער פאאר. האסהייטע 10 — 11 גולד. פער פאאר.

שאפפעללע, דייטשוואללעגע צו 3.20—4,50 גולדען פער פאאר. סערבישע צו 125 — 140 גולד. זיעבענבירגער צו 135—145 גולד.— באטשער אונד באנאטער 140—155 גולדען. אללעס פער 102 שטיק.—

גיספעללע 185—195 גול. „העבערלינגע" 165 פפינדיגע 105—115 גול.

קיטצפעללע: פאריעהרינג טירקישע 45 גול. זיעבענבירגישע 75 גול.

קאלבפעללע: לאנד-וואארע 135 ביז 136 גולד.

לעדער. פפינדהייטע ביז 40-פאד. 103—102 fl. איינמאל פערזיעטצטע טערצען פאן 20—24-פאד. 104—105 גולד., צווייטמאל פערזיעטצטע טערצען 25—30-פאד, 100—102 גול. דריטמאל פערזיעטצטע טערצען פאן 40-פאד. 104—107 גול. —

קאלבלעדער גענאָרבטעס 205—215 גול. גאנץ פיינעס 280—290 גול. געצאָגענעס 195—210 גול. ברוינעס קאלב-לעדער 240—275 גולד.

וויצען, טהיס-וויצען 87-פפינדי-גער 5.15 גולד. — אראדער, 86½-פפינדיגער 5.10 גולד. — באנאטער, 85½-פפינדיגער 4.85 גול' אללעס פער דריא מאָנאטע אונד פער צאָלל צענטנער.

וויצען נעגען דיא פארינע פרייז-נאטטונג זינד דיא הייטיגען פרייזע אום 20 קר. נעשטיגען. — פער פריה-אחר 4.58—4.62 גולדען.

האפער פער פריה-יאחר 2.04½—2,05½ גול.

קוקורוץ פער מאי-יוני 3.27—3.29 גולד.

שפירטום נייע מעפחאדע 42½—43 קר.— פרעם-העפע-וואארע 44½—45 קר.

לאממפעללע: דייטשוואללעגע לייטע 65 — 80, שווערע 90—105 גולד. פער 102 שטיק

וויעגער פרייזע.

ריבאל 17½—18 גולד. ליגאל 20½ גולד.

פעטראלעאום 11—11½ גולד.

שפירטום: פרוכט-שפירטום 42½ קר.

וויעגער שלאכטפיעהמארקט: דער אויס-טריעב אויף דעם שלאכטפיעהמארקט אם 15-טען ד. מ. בעטרוג 1611 אינגאריישע, 541 גאלציאישע אונד 350 דייטשע. צוזאממען 2502 שטיק אָכסען. נעקויפט וואורדען פאן וויינער פלייש-ערן 1411 פאן לאנד פלייש-ערן 948 אונד אנפעקויפט נעגען אויס לאנד 143 שטיק. דער נעזאממט לאנד-אבטריעב 1091 שטיק. פיר וויין פערבליבען 1411 שטיק. דאס יעטצונגטגע-ווינט שטעללטע זיך פער שטיק פאן 450 ביז 750 פפנד. דער אנקויפפפייס פער שטיק פאן 120—222½ גולדען אונד פער צענטנער פאן 24½—29 גולד. — קר.

בריעפע דער רעדאקציאן.

ה' מאתאן זיכערמאנן אין פישקאלס: ווייר האבען בערייטס דען פעהלער אויסגעבעסערט. עס מוס הייס-סען, איין נאמאס איזט עטוואס מעהר אלס $\frac{1}{20}$ לאָטה. 20 נאמאס זינד אללא אום עטוואס מעהר אלס איין לאָטה. וואַ-רום אבער איין נאמאס זאָ קלין איזט, דאס זייגען ניגוד דארין, דאס מאן זאָרגען קוינגטגען אונד נאן ניכט אנצי-נעהמען ברויכט, ווייל דיא קלייגסטע געווכטס-אינהייט איין נאמאס איזט.

ה' סאלאמאן שארף אין טיסא-אינאר: דיא „ליבעראלע-פארטייא" הייסט אויף אונגאריש: „סאבאדעלווי פארט." —

ה' א. שטערן אין באָקאָד: דיא צייטונגס-ליסט דער אונגאריישען פרעמדינ-לאָיז קאנן מאן בעסער אונד דייט-ליכער ניכט בריינגען. אלס ווייר זיא אין צ' 13 בראכטען. וואס פערשטעהען זיא דענן דאָרט ניכט?

פעראנטווארטליכער רעדאקטעור: מאיר ב-"י ריין.

אנצייגען.

הייראטהס-אנטראג.

אין שטודירענדער דער מעדיצין אן דער האב-שולע צו צירך (שווייץ), 27 יאהרע אלט, ווינשט אין געבילדעטעס פריילין, וועלכעס געניינט ווערע, אין צירך מעדיצין צו שטודירען אונד איינע מיטגיפט פאן מינדעסטענס 10-טוזענד גולדען האט, צו הייי-ראטהען. אנטרעגע מיט פאטאָגראפיע פערזוכטע זינד דירעכט צו זענדען אן:

Sigmund Spierer, stud. med.
Zürich, Hottingen, Hofstrasse 33. Schweitz.

קאָנקורז.

אין דער היעזיגען ארטהאדאקסען קולטוס-געמיינדע, איזט דיא שטעללע פיר איינען שוחט ובודק אונד גוטען בעל תפלה מיט דעם יאהרעגע-האלטע פאן 300 גולדען נעבסט פרייער וואהנונג אונד נעבענגעמאלזמעגטען צו בעזעטצען, רעפלעק-טירענדע מיט קבלות פאן ארטהאדאקסען ראבבינען פערזעהען, זאללען ביז ר"ח איר הבע"ל צום פראבעפאָרטראגע ערשיינען. נור דער אכטעפטירטע בעקאָממט ריזזע-שפעזען.

באלקאן (סאבאלטשער קאָם.)
דער פאָרשטאנד.

קאָנקורז.

ביא דער היעזיגען איזראעליטישען ארטהא-דאקסען געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס אנ-שטעגדיגען אבבעטערס, דער צוגלייך שו"ב וקורא זיין מוס, זאָפאָרט צו בעזעטצען. יאהרעס-געהאלט מיט דעם שחיטה - ערטרעגנים 500 גולדען נעבסט פרייער וואהנונג. רעפלעקטאנטען, וועלכע מיט צייג-נישסען אונד קבלות פאן ארטהאדאקסען רבנים פער-זעהען זינד, האבען זיך איינעס פאבעפאָרטראגע צו אונטערצייהען. ריזזעקאָסטען ווערדען נור דעם אקצעפטירטען פערגיטעט.

M. Gips, Präses der jüd. Ortho. Gemeinde in Réte p. Wartberg.

שטעללען-געזוך!

איין 25 יעהריגער פערהייראטעטער מאנן אדנע קינדער, וועלכער שו"ב קורא ובעל תפלה איזט איין יזהר געשיקטער מוהל איזט, ווינשט איינע ענג-שפרעכיגע אנשטעללונג געניינגט אנטראָגע מאָ-גען ערריכטעט צו ווערדען אן:

Isidor Kohn, in Udvarnok, p. Galgócz.

פרוכטפריז-טאבעללע

פריכטע	קיראלישער נעווינג	פער צאָלל-צער
וויצען, באנאטער	84	4.50—4.60
„ „	85	4.65—4.75
„ „	86	4.80—4.85
„ „	87	4.85—4.95
„ „	88	4.95—5.05
„ „	89	5.05—5.10
„ פרוים	84	4.55—4.60
„ „	85	4.70—4.80
„ „	86	4.85—4.95
„ „	87	5 —5.05
„ „	88	5.05—5.15
„ „	89	5.15—5.20
„ פעסטער מארן	84	4.45—4.55
„ „	85	4.65—4.75
„ „	86	4.80—4.85
„ „	87	4.90—4.95
„ „	88	5.—5.10
„ „	89	5.10—4.15
„ וויסענבירגער	84	4.55—4.65
„ „	85	4.75—4.85
„ „	86	4.90—5.—
„ „	87	5.05—5.15
„ „	88	5. 5—5.20
„ „	89	5.20—5.30
פער מעטצ		
קארן	80	3.70—3.60
נעיסטע מאלץ	72	3.15—2.80
„ פיסטער	72	2.60—2.70
האפטר	50	2.20—2.05
קוקורוץ באנאטער	פער פיסטער	3.12—3.18
שאלע	צענטנער	3.07—3.05
הירזע	75	3,10—3.—

בלעדן-מערקט

		קר	אל
אין פאָרגעלעגטע וואָכע	נוסטער 0	50	22
	„ 1	60	21
	„ 2	70	20
	„ 3	10	19
	„ 4	70	17
	„ 5	40	15
	„ 6	40	12
	„ 7	80	10
	„ 8	50	9
	„ 8½	—	9
	גלד-קורז		
	רבקי-אשא	50	104
	יוקאפט	23	5
	ספעריריי-אונגארישע 8 גולדען נאלד-שטיק (20 פראנקס)	87	8
	נאפאלעאנער	87	8
	פרייטיגע פראלע (קאפפענגאוויינגען)	63	1
	יוסיפע יוכעל	53	1
	לאאזע.		
	1864-ער לאאזע צו 100 גולדען	—	139
	רעסעא צו 50	25	131
	1860-ער נאנצע לאאזע	60	112
	רעסעא פינפטעל	75	115
	1854-ער 4 פערצענטיגע שאפפאס-לאאזע	50	104
	1839 יאפרשליר - לאוס נאנצע	—	273
	רעסעא פינפטעל	—	248
	קאָמא רענטשיינע	50	21
	קיריים-לאאזע	—	169
	פריינסער לאוס פער 100 גולדען	—	1.09
	פריינסער לאוס פער 50	50	53
	אנגו-דאפפפפפפ-פארים-לאוס	75	94
	פאלם צו 40 גולדען	75	35

מורז-טאבעללע פאָם 17 מערץ

	קר	אל
אלאזסי צו 40 גולדען ק. מ.	25	27
קלאאי צו 40 „ „	50	27
סב. נעמאס צו 40 „ „	75	27
אזנגר צו 40 „ „	75	27
ווינטישגרעצער צו 20 גולדען ק. מ.	50	20
יאראדישער צו 20 „ „	25	23
קעזלטיישע צו 10 „ „	75	13
יזיאלסבלאוס צו 20 „ „	75	13
סאנטיסריר צו 20 „ „	—	15
אינסטיקער לאוס	25	17
ואראזבינער לאוס צו 20 גולדען	75	16
קאמאריר לאוס	25	16
טרעקען לאוס	40	56
רעסעא 120 פראנקס אינגאארלינגען	—	—
אונגאריש פרעמדען-לאוס א 100 גולדען	50	83
רעסעא צו 50 גולדען	50	82
ווייגער-לאוס	75	105
ווערט-פאפיערן.		
אונגאריש נייגרענטשלאסענגען	—	79
פפפפשער-באנאטער	35	76
דיטבענבירגישע	50	76
נאלציש	75	85
בוקארעסטער	50	83
אונגאריש אייזענבאהן-אנלעהען	—	100
וויינגרהנטש-אבלאזונגס-אנלייהען	—	74
פפפפשער שראפפנבאהן	50	250
אנגלו-באנק	—	76
מונדיזאל-באנק	25	28
אנגלא-באנק L. פפפפן	75	17
אונגאריש באדען-קרעדיט	25	78
שאפ- אונד קרעדיט-פראאין	—	49
אונגאריש קרעדיט-באנק	—	220

	קר	אל
פפפפשער קאפפפרציאל-באנק	—	768
פפפפשער נעווערבע-באנק	—	325
פראאקא-אינגאריש	—	65
אינגאריש-באנק-אקציע	—	54
אלגעמיינע קרעדיט-באנק	—	158
אאנגלס אפפפרציאל-באנק	75	86
אונגר בינגאריכס	—	—
פפפפשער פפפפשע אאפפפרלענדישע	—	200
פפפפשע-אפנער דייטפפפפפרפפשע	50	46
רעפפפפ אייזבע פפפפפפפרפפ	—	155
פפאפרישע פרפפפפ	—	—
אפפפרישע דער אינגאריש באהנגעקר-ריש צו 5 אינגאלד פרעצענט	75	86
דער אינגאריש דיפאפרקעקנגס-באנד צו 5 אינגאלד פרעצענט	—	79
דער אינגאריש אללגעמיינע באהנגעקרעדיט-אנשפאפ צו 5 אינגאלד פרעצענט	75	86
רעפפפ צו 6 פרעצענט	75	87
דער פפפפשער קאפפפרציאל-באנק	50	88
פפפפפפפ-בריק-אקציען	50	85
באד-אפפ-באהן	—	121
אינגאריש אפפפבאהן	—	134
פרייס באהן	50	55
דיבבענבירגער באהן אקציען	50	197
פאשיי-אדרבענבירגער באהן אקציען	—	131
פראנצ-יאזעפ'ס באהן אקציען	25	134
קאשיי-אדרבענבירגער באהן אקציען	50	167
לעמבערגיין-באהן אקציען	25	232
לעמבערגיין-שטרעמאוויטש-יאס' באהן	50	143
קרעדיט-אקציען	—	238
באהן-	—	963

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS.

Budapest, 1875. Druck v. Moritz Burian, Waitznerboulevard, Marokkanerhof.

לאנד דיא טירקען צוריקדרעינגטע, האט עס אים יאהרע 1775 דיא בוקאָווינא אן עסטערריך אב-געטרעטען.)

* (קאָנינגליכע שפּענדע) זיינע מאיעסטעט דער קאָניג האט דעם נייפעסטער איז-ראעלטישען פּריוץ-פּעראינע אבציג גולדען גע-שפּענדעט.

* (קאיזער פּעריאינאנד), דער בערייטס מיט דען שטערבע-סאקראמענטען פערזעהען וואר, געהט עס שאן בעססער. דאס פיעבער האט נאכגעלאסען אונד זיינע אטהעם-בעוועגונגען זינד עטצט לייכטער אלס פריהער.

* (קאיזער ווילהעלם אונד קאָנינ וויקטאָר עמאנועל) איינע בערלינער צייטונג שרייבט: אין פאלגע דער איינ-געטרעטענען בעסערונג אין דעם בעפינדען דעם קאיזערס ווילהעלם איזט זיין וואנזע, דען בעזוך דעם קאָניגס פאן איטאליען צו ערוויידערן. וואהרשיינליך וויירד קאיזער ווילהעלם אים מאנאטע מאי נאך מאי-לאנד רייזען, אים פאָרט מיט דעם קאָניג פאן איטאליען צוזאממענצוקאממען. אויך קאיזער ווילהעלם פּרבטעט דירעקט נאך רָאם צו קאָממען, אים גיבט מיט דעם פאפּסט אין איינער שטארד זיין צו מיס-סען) אים מאָנאטע מאי וויירד דער קאָניג פאן שוויע-דען נאך בערלין קאָממען.

* (דיא דייטשע קאיזערין אין געפאהר.) פאן 19. מערץ וואיידע אים בער-לין פאלגענדעס טעלעגראפּירט: דיא קאיזערין איז-נטסטא וואר פאָרגעסטערן אבענדס אין גראפער לעבענס-גיפאהר. אינדעם דירך דיא נאכלעסיגקייט איינעס פּריוואט-קוטשערס מיט דעם וואגען דער קאי-זערין אין צוזאממענשטאס שטאטטגעפונדען האטטע, וואבייא דיא פּפערדע דעם קאיזערליכען וואגענס שטרייצטען אונד איינעס זאגאר געטראטטע וויירדע.

* (גענען קאלאמאנטיס.) אין נו' 21 ערקלערטען וויר, דאס אין דעבריצען, וואו דער טיסאָ דעפּוטירטער וואר, איינע נייא-וואהל פאר-גענאממען ווערדען מוס. אללעס איזט נון אויף דען איסנאנג דיעזער וואהל געשפאנגט: דענן וויירד טיסאָ ווערדע געוועהלט. דאנן בעווייזט דאס, דאס דיא דעבריצינער לינקען זיך דאך דער נייען ליבע-ראלען פאר-טיא אנשליעסען אונד דיא איסליכס-פאלטיק אנגעהמען, פאללס אבער דער טיסאָ דורך דאנן בעדייטעט דאס וויידערום איינע נידערע-לאגע! דיא איסערסט-לינקען אין דעבריצען געבען זיך נון אללע מאגליכע מיהע, אים דען הערדען טיסאָ צו שטרייצען אונד וואללען נעגען אידן נאך דען „קאשוטה לאיאש" איפּשטעללען. זיא לאססען אי-נען אויפּיה אן דיא דעבריצינער וועהלער ריגע-

הען, דאס זיא ליעבער דען גראפען מאנן, דען לודוויג קאשוטה צום דעפּוטירטען וועהלען וואללען, אונד נעגען קאשוטה ווירד יא דאך קיין לינקער שטיממען? — הערר טיסאָ רייזט דיעזע וואכע נאך גראפ-וואר-דיין, וואו מאן גראפאסרטיגע פאר בערייטונגען צו זיינעס עמפּפאנגע מאכט. וואהרשיינליך געהט ער דאנן אויך נאך דעבריצען אונד פּיעללייכט געלינגט עס איהם, דען דאָרטיגען איבערשאנגטען לינקען איינען רוהיגען פערשטענדיגען קאָפּף אויפצו-זעטצען. —

* (וויעדער איין מינסטער אלס געפאטטער.) דער נייע יוסטיץ-מינסטער פערצעל וואר פאריגען פּרייטאג אין דער הייזיגען סינאגאגע אלס געפאטטער בייא דער בע-שניידונג איינעס יודישען קינדעס.

* (דיא רעיואליציאן דער גייסטליכקייט אין דייטשלאנד.) וויא אינזערע לעזער וויסען, ווערדען עטצט אין דייטשלאנד דיא גייסטליכען גיכט מעהר פאן דען בישאפען, אנדערן פאן דער רעגיערונג אנגעשטעללט. אם 19. מערץ קאם נון אין זאלכער פאן דער רע-גיערונג אנגעשטעללטער גייסטליכער נאך קאבמע (אין דער פּרייסישען פּראווינץ פאוזען), דיא שריע דאס פאן דען בישאפען אייפערעטצע פאלק: „גיעדער מיט דיעזען בוסמארקשען גייסטליכען, וויר ברייכען אללבע הונדע גיכט!" עס עטטשטאנד נון איינע פּרבטערליכע שלעגעריא, דאס מיליטער מוסטע דריינשיעסען, וואבייא איך מעהרערע אייפ-וויגלער פערהאפטעט וויירדען.

* (פּפערדע-איינקויף פיר פּראנקרייך.) דאס דער פּפערדע-איינקויף פיר פּראנקרייך אין דייטשלאנד פערבאטען וואירדע, זא מאכט עטצט פּראנקרייך זיינע פּפערדע-איינקו-פּע אין באהמען. איך אללען באהמישען פּפערדע-מארקטען ווערדען פאן פּראנצאזישען אגענטען דיא פּפערדע, וועלכע זיך צו מיליטערישען צוועקען איג-נען, צוזאממענגעקויפט.

* (איין עהרליכער פינדער.) פאס פּרעזידענטען דעס גאלסעטשער „קאסינא" ער-האלטען וויר פאלגענדע צישריפּט: הערר נאטהאן נייממאן, נאסטע-געבער אונד גאשעפטס-מאן אין גאלסעטש, מיטגליעד אינזערעס קאסינאס, אין אנ-בעמטטעלטער מאנן, פאטער מעהרער קינדער, האטטע אם 15. מערץ נאך אבריינג זיינעס נאסטעס, דעם הערען ב פּפּפּפער איס וויען, 4700 גולדען גע-פונדען, וועלכע אללער וואהרשיינליכקייט נאך דעם הערען פּפּפּפער גערארטען. גלייך אייליטע הערר נייממאן זיינעס נאסטע נאך אונד אללטע איהן ערס-אין טאקע-טערעבעט איין, וויא ער איהם זיין פער-

אנדערע: „דיא הייר פּרייזיכט! הייר ליעבע אייגע שטאלץ גיזובע, דיא מיססען וויר איבערשפּאנגען וויא דיא גיזובע, אין וועלכער דיא גיפען וואר, דיא גיפען זאה דיא שווארצען נעשטאלטען איבער זיך שרייבען, איהר הערין קלאפּפּפּפּ; אבער דיא געפאהר גינג מיט איהנען אפּיבער.

נאך פּעלליך אייגער פּעיטעל שטונדע וואנטע עס דיא גיפען איהרע קרעפּטע אנגעשפּרינגען, אים דער גروبע הינטיסאוקרכען, וואס איהר איך נאך שווערער מיהע גע-לונגען איזט. וויא זוכטע וואראנן דיא שפּאסע צו פּיעדען, אים נאך קאמפּיגען צו קאָממען.

אבער דיא אייגטע פּאסס אייגע שטונדע הייזום, אהנע דען וועג צו פּיעדען. דאבייא וואר דיא אין שרעקען, דען בוגען צו בעגעגנען — — פּלאטצליך זאה דיא אין דער פּערגע איין בעליכטעטעס פּענסטער. פּאריכטיג איילטע דיא נאך יענער ריכטונג, בוי דיא פּאָר אין נעבייט קאם, וועלכעס הארט אָר דעם פּענסטער וואר, דיא בליקטע הינין — אונד זאה הייר אייגע יעהר אינטערעסאנטע נעשיכטע — — — — — — — — —.

דיא נאכט וואר שרעקליך פּינסטער. דער הימעל וואר אומוולקט, קיין שטערנען-שיממער. קיין מאָנדליכטס-שפּרעהל וואר צו בעבליקען.

פּאָן הינטער דעם נעבישע קאָנגטע דיא נרעפּין דורך דאס פּענסטער גוט הינינבליקען . . . דאָרט וואירען נעגען הונדערטס יונגע אונד אלטע יודען פערזאממעלט, אין קאפּטאָן אונד „שטריימעל" געקליידעט.

אין דער מיטטע דיעזער פערזאממלונג שטאנד אין מאנן אונד הייסלס אייגע אנשפּראכע מיט זאָלכען שאנען יעדען,

וועלכע זיס וויא מילך אונד האָניג געפּלאָסען זינד. דיעזער רעדנער וואר אבער אין גאנין אימער קלידונג. זא וויא אין פּאָלען דיא אימען באאנטווייס - בייגענגי געקליידעט נעהען. —

דיא נרעפּין קאָנגטע וואהל דיא יעדע גוט הארען, אבער דיא פּערשאנד דאפּאן גוד זעהר יונגע, דיא דאכטע זיך: „דיא הייר פּריזאממלטען זינד וויאהרשיינליך זוהען אים כאטיגטען, איך ווילל אלזא ווארטען, בוי דיא נאך הייזע נעהען, דאמיט איך איהנען אהנע נעגעהען צו ווערדען, נאכגעהען קאָנגע. מיין דיעגער מיכאעל וויירד שאן אם עגדע דער שטאדט אויף מיך ווארטען אונד איבער מיין לאנגעס איסבליכען בעזאָרגט זיין. אבער איך בין נייגיעריג, וואיהס זיך דיעזע יודען הייר אים וואללע פּערשטעקען מיססען? הייר אין פּאָלען ווערדען דיא יא ניכט פּערפּאלגט! הייר מוס איין נעהיימניס זיין. וועלכעס איך פּעללייכט צו אייגעם פּאָליטישען צוועקע בענוטצען קאָנגען ווערדע."

פּלאָטצליך לאשטען דיא יודען דיא קערצען אויס, איין נעבעס וואורדע פּערריכטעס, וואָרויף זיך דאנן דיא פּער-זאממלונג נאך הויזע בענאב. דיא נרעפּין גינג איהנען לאנג-זאם נאך. בוי דיא אנס ענדע דער שטאדט קאם.

דא גינג שאן איהר דיעגער מיכאעל בעזאָרגט אויף אונד אב אונד אלס ער ענדליך דיא נרעפּין ערבליקטע, אנטע ער: „נאָטטלאָב, דאס דיא ענדליך דא זינד. נעדיגע פּריוא! איך האבע איהרעטוועגען נאָטע אנגעס אויסגעשאנדען. דיא העטטען שאָן אום 5 אוהר אבענדס הייר זיין מיססען אונד יעצטע אויס 2 אוהר נאך מיטטערנאכט. דאך וואָ זינד איהרע בענגליטער, וואָ זינד דיא פּפערדע?"

„דאפּאָן זאללטס דוא מארגען הארען! איך בין איגער

נאָטען נעפּאהר ענטגאנגען אונד איך דאנקע דעם הימעל, דאס איך אין דיעזעם אויגענבליקע נאך פּריי אטהמע. האטט דוא מיינען בעפעהל בעפאלגט?"

„א נעדיגע פּריוא, איך פּאנד הייר אייגע וואהנונג, וואָ מאן דיא אלס גרעפּין קאטאקאָוטקא זוכטע ניכט ערקענגען אונד נאר ניכט זוכען ווערדע. איהרע אכטען זינד בעריטס אין דער וואהנונג. אבער אגען דיא מיר. וואס האבען הייר דיא פּעלען יודען צו זוכען נעהאבט, דענען דיא עבען נאכ-געקאָממען זינד?"

„שאָן גוט, לאססען וויר דאס אויף מארגען, איך בין מידע, נעהע מיר פּאָראן אין דיא נייע וואהנונג. איך נעהע דיר שאָן נאך."

„נעדיגע פּריוא, איך מוס דיא אויפּמערקזאם מאכען, דאס דיא בייא אייגעם יודען אין קוואַרטיער זינד!"

„איך וואר דאריוף געפּאסט. דא הייר דיא מיססען איינוואהנער יודען זינד!"

עס וואורדע גון אנגעקלאָפּפּט, דער יודע קאם הינטס צו אָפּפּנען — אונד וזען ערבליקטע דיא נרעפּין? — קיינען אנדערען אלס דעגיגיגען, וועלכער אים וואללדע יענע שאָנע רעדע נעהאלטען האטטע!

דיא נרעפּין בליעב ערשטוגט שטעהען אונד פּראגטע איהרען דיענער, וועהר דיעזער מאנן דיא אונד ער אנשוואר-טעטע: „ער איזט ארם. אבער אין גאנין קאמיגטיגע בע-טראכטטע מאן איהנען אלס דען קלינסטען אונד עהרליכסטען יודען, מאן הייסט איהן „אקאָב יאָזעף פּרייאנק?"

(פּאָרטזעטצונג פאָלגט.)

איך אים אָבערהויזע וואָרדן פֿרײַטאָג אײַנע אינטערעסאַנטע זיטצונג אבגעהאַלטן. ווײַ ווער בע־ריכט אונזערען לעזערן צו ווײַדערהאָלטען מאָלען ערקלערטען, זינד אַללע אונגאַרישע מאַגנאַטען, פֿאַן באַראָן אונגעפֿאַנגען, בערעכטיגטע מיטגלײַדער דעם אָבערהויזעס אונד צוואַר ניכט אײַם ווא ה ל זאַגדערן אײַם ג ע ב ו ר ט. אײַן געזעטץ, וועלכעס אײַם רײַכסטאָגע פֿאַן דען דעפּוטירטען אָנגענאָמען ווערד, מוס זאָדאַנן אין דאַס אָבערהויז געלאַנגען, וואָ עס איך דאָרט דיא אײַנוויללײַגונג ערהאַלטען מוס, אײַם זאָדאַנן פֿאַם קאָנגע סאַנקציאָנירט צו ווערדען.

ביזהער וואורדען געוואָהנלוך אַללע אײַם אב־גע„אָרדנעטענהויזע אָנגענאָמענען געזעטצע אײַך אײַם אָבערהויזע בעוויללײַגונג, ווײַל דיא מערהײַט אײַם אָבערהויזע מיט דער „רעכטען" מערהײַט דעם אב־גע„אָרדנעטענהויזעס צוזאַמענגעהאַלטען האַטטע, ווײַטדעם זײַך אָבער דיא פֿרײַזינניגען (ליבעראַלען) רעכטען מיט דען פֿרײַזינניגען לינקען צו אײַנער „ליבעראַלען פּאַרטײַא" פֿערײַניגט האָבען אונד זאָ אײַנע גראָסע מערהײַט אײַם אבגעאָרדנעטענהויזע בילדען, ווײַדעם האַלטען דיא מיטגלײַדער דעם אָבערהויזעס, וועלכע מיططענס קאָנזערוואַטיוו (ריכ־טשטאַלט) זינד, ניכט מעהר מיט דער מערהײַט דער דעפּוטירטען, זאָנדערן נור מיט דער „פּאַפּאַזי־צײַאָן דער רעכטען", געמאַלך מיט דער קלײַנען 41 מאָנן גראָסען שטענגע־פּאַרטײַא. ווײַען אָבער אײַן אָבערהויז דעם אינטערהויזע פּאַפּאַזיצײַאָן (ווידער־שטאַנד) מאַכט, דאַנן קאָנען דיא געזעטצע ניכט זאָ לײַכט אידרע בעוויללײַגונגען ערהאַלטען. — אונד נון ערקלערטען דיא גראָפֿען יטשי אונד ציראָקי אין דער פֿרײַטאָג־זיטצונג דעם אָבערהויזעס, דאַס דיא מיططענס מיטגלײַדער מיט דער פּאַפּאַזיצײַאָן דער רעכטען האַלטען ווערדען — אונד דײַע ערקלערונג האַט בײַם דען דעפּוטירטען אײַם רײַכסטאָג גראָ־סעס אײַזערדען געמאַכט!

* * *

אין דער זאַמסטאָג־זיטצונג דעם אונגאַרישען רײַכסטאָגעס קאַם דאַס נײַע געזעטץ נאָך וועלכעם דער שטײַער־צאָהלונגס־טערמין פֿיר דיא וועהלער בין צום 15. אַפּרײַל פֿערלענגערט ווערד, צור פֿער־האַנדלונג. דײַזעס נײַע געזעטץ האָבען ווער בע־ריכט אין פֿאַרגאַנגענען פֿרײַטאָג מיטגעטהײַלט.

דער אײַסערסט־לינקע דעפּוטירטע ה ע ל פֿ ־ זאָגטע: „עס ווערע מיר לײַבער געזעזען, ווען מאַן דאַס וואָהל־רעכט גאַר ניכט אין דאַס שטײַער־צאָה־לען געבונדען העטטע. דײַזע רעגערונגס־פּאַרטײַא רײַסט זײַך „ליבעראַל" אונד אײַן זאָלכעס שטרענגעס וואָהל־געזעטץ, דײַסס אײַך ניכט „ליבעראַל"! ווער דיא אײַסערסט־לינקען זונד ליבעראַל אונד ניכט דיא רעגערונגס־פּאַרטײַא!"

דײַזערזײַך אנטוואָרטעטע מינײַסטער ט י ס אָ פֿאָלגענדעס: „דאַס וואָרט „ליבעראַל" האַט פֿער־שײדענע גראָדע אונד אבשטופֿונגען. ווער דײַסען אונס ליבעראַל אונד דיא אײַסערסט־לינקע דײַסט זײַך דיא „ליבעראַלסטע" פּאַרטײַא: דיא זאָבע אײַזט אבער נור, דאַס דיא אײַסערסט־לינקען דאַס וואָרט ליבעראַל ניכט פֿערשטעהען, זײַ מײַנען, דאַס יעדער ווידערשטאַנד גגען דיא רעגערונג אונד יעדער קאַמפּף גגען דיא רעגערונגס־געזעטצע ליבעראַל דײַסט. — זאָ ווײַ ווער אונס ליבעראַלע פּאַרטײַא דײַסען, זאָ האַט אײַנסט אין פֿאַנקרײַך אײַנע פּאַרטײַא דיא „קאָנגליכע פּאַרטײַא" געהײַסען, דאַ זאָגטען אָממער דיא פֿאַנאַצאָזישען אײַסערסט־לינקען: „ניכט אײַהר זײַד דיא קאָנגליכען, זאָנדערן ווער זינד דיא אַללערקאָנגליכסטען!" — אַלס אבער דאַנן דײַזען „אַללערקאָנגליכסטע" פּאַרטײַא נאָך 14 יאָהרען צור רעגערונג געלאַנגטע, דאַ גגינגען אײַהר אונדערטהאַלב יאָהרע, אײַס דאַס גאַנצע קאָנגטהום צו שטרצען! — נון מײַנע הערען פֿאַן דער אײַסערסט־לינקען זײַדט! זײַ דײַסען זײַך דיא אַללער־ליבעראַלסטען, דײַסען זײַ זײַך, זײַ ברײַכען ניכט אײַנמאַל אונדערטהאַלב יאָהרע, אײַס אונזערע אינטערעסאַנטע דעם גאַנצען ליבעראַלסמוס צו פֿערניכטען!"

נאָך פֿײַעלעס הער- אונד הײַז־רעדען ווידער ענדליך דײַזעס נײַע געזעטץ אנגענאָממען. — בײַ צום ערסטען אַפּרײַל ווידר קײַנע זיטצונג זײַן.

אײַסווערטיגע פּאָליטיק.

אין פֿאַרגעס בראַטטע האָבען ווער דיא אינ־טערעסאַנטע בערלינער רײַכסטאָגס־פֿערהאַנדלונג (אין בעצוג אײַף דען קאַמפּף צווישען רעגערונג אונד גײַסטלײַכקײַט) בראַם נאָך אײַנער טעלעגראַ־פֿישען דעפּעשע מיטגעטהײַלט: דײַטע לעגט אונס נון דער פֿאָללשטענדיגע רײַכסטאָגס־בערײַכט פֿאָר אונד ווער וואָללען אײַס דעמזעלבען אײַנגע אינטער־עסאַנטע אײַסצוגע מאַכען:

דער גײַסטלײַכ־פֿרײַנדלײַכע פּרײַסשע דעפּי־טירטע ג ע ר ל אַ ך זאָגטע: „מאַן ווײַלל הײַער דען ראָמײַס־לאַטהאָלײַשען גלײַכען פֿערײַנסטען אין דרײַטעל דעם פּרײַסשען קאָנגרײַכעס, נעמלך 10 מילליאָנען מענשען, בעקענגט זײַך צום ראָמײַס־לאַטהאָלײַשען גלײַכען אונד דײַזען טהײַל וווּלל מאַן אַלזאָ פֿערנײַכטען? דיא גײַסטלײַכקײַט האַט רעכט. ווענן זײַא דער פּרײַסשען רעגערונג ניכט געראָרכען ווילל, דענן אײַהר רעלײַגאָזער גרונדזאַטען לײַטעט: „מאַן זאָלל נאָטט מעהר געהאָרכען. אַלס דען מענשען!" אײַזט דענן זעלבסט דער קאָנג ניכט

דאַס פֿעערד דער דאַמע (דער נרעפֿן) האַטטע אבער אײַנען בערײַשענדען פֿאָרשפּרונג אונד זײַא האָפֿטטע נאָך אײַממער דיא שטאַדט קאָמײַטען צו ערײַכען, וואָ זײַא גע־זיכערט ווערע.

דיא שטאַדט וואַר אבער נאָך ווײַט, עס האַטטע בע־רײַסט צו דונקעלן אנגעפֿאַנגען אונד אײַוואָן אַנטטע דאַהער: „צו אונזערעס גליקע האַט דיא נרעפֿן אײַן ווײַסטס פֿעערד. זאָ דאַס ווער עס אײַך בײַא נאַכט זעהען ווערדען!"

באַײַל נאַהם זײַנע פּסטאָלע אונד שאָס אײַף דיא אָדר־לאַפֿטטע זײַנעס פֿעערדעס. דײַזעס וואורדע שײַא אונד לײַף זאָ שנעלל, דאַס ער באַלד דיא נרעפֿן אײַנגעראָלט העטטע. דיא נרעפֿן קאָנגטע ניכט מעהר צורקשײַסען, ווײַל זײַא אים וואַרלע אידרע קוגעלן פֿערשאָסען האַטטען.

דיא נרעפֿן אהנטע עס שאָן, דאַס מאַן זײַא דעבענדיג אײַנפֿאַנגען אונד אַן וסלאַנד אײַסליפֿערן וואָללע, דאַ דיא לײַטע אײַף זײַא דורכאײַס ניכט שײַסען וואָללטען.

אײַנע זאָלכע אײַסליפֿערונג זײַנע אידר ערגער אַלס דער טאָד. זײַא לענקטע דאַהער אידר פֿעערד אײַף אײַנען ווײַטען־זײַנ, אום זײַך דאַנן אין דאַס אײַנגערע דעם וואַלדעס צו פֿערלײַען.

באַײַל קאָנגטע זײַן שײַסס פֿעערד ניכט זאָ שנעלל לענקען אונד דיא נרעפֿן האַטטע וווידער אײַנען צײַטמלײַכען פּאַרשפּרונג אים שטעפֿען וואַלדע.

„מאַכט דיר ניכטס דאַרײַס באַײַל! (רײַף דער נאָכ־רײַטענדע אײַוואָן) יעטצט ווערדען ווער זײַא באַלד האַבען, דענן דורך דײַזען דיכטען וואַלד קאָנן מאַן ניכט רײַטען!"

אונד ווערקלך זאַהען זײַא אים פֿינסטערן וואַלד דאַס ווײַסס פֿעערד שאָן שטעהען, דיא נאַכט וואַר בערײַס הע־ײַנגעבראָכען — אונד מיט נראָטטער פֿרײַדד אײַלטען זײַא אײַן צור שטעללע, וואָ דאַס ווײַסס פֿעערד שטעהען בלײַבט.

„האַלאַ! פֿרײַא נרעפֿן (רײַף באַײַל), בעמרהט אײַך ניכט ווײַטער, ערגעבעט אײַך, ווער טהון אײַך ניכטס צו לײַדען!"

„טײַפֿעל אונד האַללע (רײַף אײַוואָן), ווער האַבען דאַס פֿעערד, אבער ניכט דיא רײַטערן, דיא שאָנג שלאָנגע האַס זײַך הער אינגעדוזאָ פֿערקראָכען!"

אונד אין דער טהאַט וואַטטע דיא נרעפֿן קײַנען אנ־דערען אײַסוועג. אַלס שנעלל דאַס פֿעערד צו פֿעלאַסען אונד זײַך אײַנענד צו פֿערשטעקען, דיא בײַדען בײַערן מוס־טען זײַא נון אײַף צו פֿוס וזכען, דאַ אײַן ווײַטער־רײַטען דורך דען דיכטען וואַלד ניכט מאָנלך וואַר.

אים וואַלדע הערשטע וואָהל דיא נראָטטע פֿינסטער־נים, דאָך דאַס לוטען אײַף דען טראָקענען אבגעפֿאַללענען בלעטטערן וואורדע נעהרט אונד דיא צוויײַא בײַערן קאָנגטען דיא רײַכטונג דער פּלײַכטענדען דאַמע פֿערנעהמען. זײַא אײַל־טען אידער נאָך, דאַ זײַא דעזעלבע אום עדען פֿרײַ האַבען מוסטען.

דיא נרעפֿן ווענדעטע אַללע אידרע קרעפֿטע אָן, אום דורך דאַס לוטען אײַנען נראָטטען פֿאָרשפּרונג פֿאָר אידרען פֿערפֿאָלגערן צו ערהאַלטען. פּלאָטצלײַך רוטשטע זײַא אונד פֿיעל אין אײַנע נראָטטע וואַלד־נרובע. —

זײַא מוסטע נון בלײַבען אונד זײַך אין דערזעלבען פֿינ־טערשטעקען פּלאָטצלײַך האַרטע זײַא דאַס העראַנקאָממען דער בײַדען בוערן אונד וווּא אײַנער צו דעם אנדערן אַנזע: „ווײַס דער טײַפֿעל, וואָהר דאַס קאָממט, דאַס ווער דאַס פֿערײַס אײַה־רעס לוטטעס ניכט מעהר הערן!" אײַף דאַס זאָגטע דער

פּאָלליעטאָן (*).

דיא סאַבבאַטהיאַנער.

(2-טע פֿאָרזעצונג.)

עס וואַרען פֿיער בעזואָפֿפֿענע רײַטער אונד אין אײַהרער מיטטע רײַטע אײַנע פֿערשלײַערטע שוואַרץ געקלײַדעטע דאַמע אײַף אײַנעם מילכ־ווײַסען פֿפֿערדע.

צוויײַא פֿאָן דײַזען רײַטערן וואורדען גלײַך נעדער־געשאָסען, דיא דאַמע זאָה נון דיא נראָטטע נעפֿאַהר אונד זײַא נאַהם וזלבסט אײַנע פּסטאָלע אים דעם זאַטטעל אונד מיט דען וואָרטען: „שעטצט דײַזע הונדע נעדער. עס זינד ײַבער אָדער רוסישע שפּאָגע!" שאָס זײַא זעלבסט אײַנען דײַזער בײַדען נעדער.

עס עגטשטאַנד נון אין דער הײַסער קאַמפּף, וואָבײַא אײַך דיא 2 רײַטער אונד דיא פֿיער ײַבער נעדערגעשאָסען וואור־דען, זאָ דאַס דיא דאַמע עטצט בלאָס מיט אײַוואָן אונד באַזײַל צו שהון האַטטע.

דיא דאַמע מוסטע נון פּלײַכטען, זײַא פֿערזעטצטע אײַהרעס פֿפֿערדע אײַנען שלאָג מיט דער רײַס־פּײַטשע אונד אים אײַנגנבלײַקע פֿלאָג דאַס פֿפֿערד מיט אײַהר וועג.

אײַוואָן אונד באַײַל זעטצטען זײַך אבער אײַף דיא צוויײַא פֿפֿערדע דער נעדערגעשאָסענען רײַטער אונד יאָ־טען אײַהר נאָך. אײַהרע אײַפֿגאַבע וואַר עטצט, דיא דאַמע צו ערײַכען אונד זײַא לעבענדיג צו פֿאַנגען, נאַכשײַטען דורפֿ־טען זײַא ניכט. —

*) דיא נײַא־אײַנרײַטענדען פּײַנטעפֿאַנטען ערהאַלטען דען אנפֿאַנג דײַזעס ראָמאַנס נראָטטס נאַכנגעשיקט.